

CENTRUM FÖR ARBETARHISTORIA

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2025

Styrelsen för föreningen Centrum för Arbetarhistoria får härmed avge följande verksamhetsberättelse för år 2025.

Styrelse

Ordförande	Lars Berggren	Arbetshistoriska seminariet
Vice ordförande	Niklas Karlsson	Landskrona Arbetarekommun
Kassör	Mikael Andersson	IF Metall, Sydvästra Skåne
Ledamot	Kerstin Engle	Socialdemokraterna i Skåne
Ledamot	Bo Rösler	Folkets Hus och Parker, södra regionen
Ledamot	Joakim Sandell	Socialdemokraterna i Skåne
Ledamot	Stig Ålund	PRO Skåne
Ledamot	Birgitta Ericsson	ABF Skåne
Ledamot	Kristin Linderoth	Arbetshistoriska seminariet
Ledamot	Magnus Olofsson	Lunds universitet
Ledamot	Peter Böök	Arbetarrörelsens Arkiv i Landskrona
Suppleant	Johan Pettersson	Socialdemokraterna i Skåne

Adjungerade

Hans Wallengren	Arbetshistoriska seminariet
Emma Hilborn	Arbetshistoriska seminariet

Revisorer

Kent Johansson, IF Metall, Östra Skåne
Paul Gustavsson, Socialdemokraterna i Skåne

Revisorsuppleanter

Maria Olsson, ABF Skåne

Valberedning

Claes Block, PRO
Markus Blomberg, LO-distriktet Skåne
Rikard Larsson, ABF Skåne

Personal

Fil. dr Magnus Olofsson, föreståndare, forskare	Lunds universitet
Fil. dr Emma Hilborn, projektassistent	Lunds universitet
Fil. dr Kristin Linderoth, forskare (t.o.m. 2/10)	Lunds universitet
Kristian Grankvist, projektassistent	CfA

Medlemsorganisationer

Medlemsorganisationer enligt förteckning, **bilaga 1**,

Sammanträden

Styrelsen har hållit sju protokollförda sammanträden. Årsmöte hölls den 10 april 2025 på Verdanditorpet i Landskrona. Närvarande var 30 ombud från 15 organisationer. Efter mötet höll docent Hans Wallengren en föreläsning med titeln *Nordiska immigranter i Seattles kåkstäder under depressionen*.

Forskning, undervisning och dokumentationsprojekt

Inom ramen för Lunds universitets anslag har forsknings- och utbildningsprojekt samt samverkan bedrivits.

Forskningsprojekt

År 2023 fick Magnus Olofsson tillsammans med forskaren Andrés Brink Pinto och systemutvecklaren Mathias Johansson sex miljoner kronor av Vetenskapsrådet för forskningsprojektet *De stridbara svenskarna*. Projektet använder sig av språkmodeller för att leta igenom Kungliga bibliotekets digitaliserade dagstidningar efter protesthändelser som demonstrationer, folkmöten, upplopp och kravaller mellan 1820 och 1939. Projektet har bedrivits under 2025. Se vidare projektets hemsida: <https://www.contentiousgathering.se/>.

Kristin Linderöth och Magnus Olofsson fick under 2023 forskningsmedel av Crafoordska stiftelsen för ett forskningsprojekt med titeln *Den bortglömda protestvågen? Valfärdsanställdas vilda strejker i Sverige 1980–1990*. I projektet undersöks valfärdsanställdas olovliga strejker som en del av en konflikt om den offentliga sektorns organisation och roll i det svenska samhället. Ett mål med att studera de kvinnodominerade vilda strejkerna i välfärden är att komplettera uppfattningen om olovliga strejkaktioner som framför allt är förknippade med 1970-talets politiska radikalism och med manliga arbetare i industrin. Ett annat är att utmana bilden av 1980-talet som en mellanperiod efter kvinnokampens och arbetarkampens tid och före den nyliberala omvandlingen av offentlig sektor. Kristin Linderöth beviljades även medel av stiftelsen Ebbe Kock och Helge Ax:son Johnsons stiftelse för en delstudie i projektet, som genom muntlig historia undersöker den vilda strejken bland mentalskötare på Östra sjukhuset i Malmö 1990. Projektets preliminära resultat har under 2025 presenterats i en populärvetenskaplig föreläsning på Arbetarhistorikermötet i november.

Emma Hilborns projekt *Domestic Life in the Public Sphere: Swedish Trade-Union Press 1945–1965* är i slutfasen. Projektet har resulterat i två studier. En studie med titeln ”Att ikläda sig moderniteten: *Kommunalarbetaren* som modemedium 1953–1965” kommer att publiceras i den kollegialt granskade antologin *Mode i medier*. Förutom att ha presenterats vid vetenskapliga konferensen, har studiens resultat också presenterats som en del av Arbetshistoriska seminariets digitala föredrag och finns på Arbetarhistorias youtube-kanal (se ”Arbetshistoriska seminariet” nedan). Artikeln ”Hellre duktig arbetska än dålig husmor: Intim offentlighet i *Kommunalarbetaren* under 1940-talet” är just nu under granskning hos den vetenskapliga tidskriften *Historisk tidskrift*. Projektet finansieras av Ridderstads stiftelse.

Databasen över gräv-där-du-står-cirklar är tillgänglig på följande länk på Historiska institutionens hemsida: <https://www.hist.lu.se/forskning/databaser/databas-over-forsknings-och-gravcirklar/>. Databasen innehåller 1047 poster.

Kurser och pedagogisk verksamhet

Under vårterminen har personal från AHL (Arbetarhistoria vid Lunds universitet) deltagit som lärare på B-kursen *Historia underifrån* som hade 20 deltagare.

En kvällskurs med namnet *Folk i rörelse* med deltagare från flera fackliga organisationer arrangerades under våren tillsammans med ABF Malmö och LO Skåne. Lunds universitets

personal undervisade. 16 personer deltog. Kursen avslutades med ett besök på Arbejdermuseet i Köpenhamn.

Under året har vi också fortsatt planeringen av en ”grävskola” som vänder sig till aktiva i olika rörelser som vill utforska eller dokumentera den egna organisationens eller (arbets)platsens historia. Syftet är att arrangera utbildningar i gräv-där-du-står-studiecirklar, communityarkiv och andra former av gräsrotsdriven historie-produktion och minnesbevarande. Härvid fokuseras på de redskap och kunskaper deltagarna behöver för att kunna genomföra sina projekt. En första träff planerades till augusti, men fick skjutas upp till januari 2026.

Arbetarhistorikermötet

Det tionde svenska arbetarhistorikermötet ägde rum i Malmö den 12–14 november 2025. Konferensen vände sig till människor inom och utanför akademien som intresserar sig för arbetarhistoria i bred bemärkelse: i begreppet arbetarhistoria inkluderas historiska perspektiv på hur människor ur de lägre folklagen har levt, tänkt, arbetat och gjort politik i det förflutna.

Konferensen hölls denna gång på Malmö universitet och samlade hela 134 deltagare, varav drygt hälften forskare. Utvärderingen visar att de flesta varit mycket nöjda med konferensen. Denna gång fanns också ett öppet spår som kunde följas av intresserade som inte var anmälda som konferensdeltagare. Konferensen arrangerades i samarbete med Malmö universitet, Arbetarrörelsens arkiv i Skåne och ABF Malmö. Konferensen stöddes av Forte – Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd.

Arbetshistoriska seminariet

Vårens första seminarium hölls den 19 februari på LUX, Lunds universitet. Historikerna Björn Lundberg och Emma Severinsson höll en föreläsning med titeln *Stilskolan: Om vuxnas försök att reglera ungdomars klädsel under 1900-talet*. Seminariet arrangerades i samarbete med ABF Skåne.

Den 18 mars höll historikern Malin Arvidsson ett föredrag med titeln *Nelly Thüring: Teosof, feminist, socialist* på Lunds stadsbibliotek. Seminariet var ett samarrangemang med ABF Skåne och ABF ABF Sydvest.

Den 25 november höll historikern Magnus Gustafsson ett föredrag med titeln *Äntligen stod kvinnan i talarstolen: Agda Östlunds retoriska karriär och socialdemokratins genombrott*. Seminariet hölls på Lunds stadsbibliotek och arrangerades tillsammans med ABF Skåne och ABF MittSkåne.

Från och med den 15 december kunde följande föredrag ses på youtubekanalerna ”Historia underifrån – Lunds universitet”: <https://www.youtube.com/@arbetarhistoria>: *Sjukvårdsbiträden iklädda Dior? Mode i Kommunalarbetaren 1953–1965*. Föredrag av historikern Emma Hilborn.

Forskningsseminariet Konflikt och motstånd

Under 2024 arrangerades åtta seminarier på Historiska institutionen, fyra under våren och fyra under hösten.

Samverkan och föreläsningar

CfA har under året haft möten om gemensamma projekt med en rad organisationer och institutioner.

CfA har varit representerat i följande styrelser, råd och styrgrupper: Forskningsrådet på Arbetarrörelsens Arkiv och Bibliotek (ARAB) (Lars Berggren), Arbetlivsmuseernas Samarbetsråd (ArbetSam) (Jan-Erik Andersson), Arbetarrörelsens arkiv i Landskrona (Hans Wallengren), Arbetarrörelsens arkiv i Skåne (Lars Berggren) och projektet ”Känner du igen dig” (Mikael Ottosson).

- Samverkan med Arbetarrörelsens arkiv har som vanligt bedrivits under året, med diskussioner och planeringar kring utställningar, seminarieverksamhet och gemensamma projekt. Arkivets samlingar har använts i samband med undervisning, pedagogiska program och forskningscirklar.
- ABF Skåne har varit en viktig samarbetspartner, inte minst när det gäller det arbetshistoriska seminariets programpunkter samt planeringen av 2025 års arbetshistoriska konferens.

Personal från CfA har under året föreläst vid skilda tillfällen, på eller i samarbete med Arbetarrörelsens forskarnätverk, Institutet för studier i Malmös historia (IMH), Arbetarrörelsens arkiv i Landskrona, Per Albins födelsehem, Svenska Byggnadsarbetareförbundet, Seko, LO, Digital History and Sweden Conference samt Malmökanalen 89,2. Pågående forskning har presenterats vid *European Social Science History Conference* och Arbetarhistorikermötet.

Exempel på föreläsningar:

- Magnus Olofsson, “Resisting Democratisation. Arguments Against Female Enfranchisement Among Members of the Swedish Parliament 1866–1918”, presentation på *European Social Science History Conference*, International Institute of Social History, Leiden 28/3 2025 (med Pål Brunnström)
- Magnus Olofsson, “The Contentious Swedes. Repertoires of contention and democratization in Sweden, 1820-1939”, presentation på *European Social Science History Conference*, International Institute of Social History, Leiden 28/3 2025 (med Måns Lundstedt)
- Magnus Olofsson, ”Från tidigmodern till modern: Politisk bråkighet under Sveriges långa 1800-tal (1789–1921)”, presentation på tidigmoderna och modernhistoriska seminaret, Stockholms universitet, Stockholm 23/4 2025
- Kristin Linderöth, ”Att arbeta vetenskapligt”, föreläsning på Byggnads spetsutbildning Bildningsbyrån, Rönneberga, 2025-09-17.
- Kristin Linderöth, ”Facklig feminism: Feministisk idéutveckling 1880–2025”, föreläsning på Byggnads utbildning Makthantverket, Rönneberga, 2025-10-01.

- Kristin Linderoth, ”Solidaritet som förändringskraft”, föreläsning på LO:s nationella utbildning för ombudsmän, Runö folkhögskola, 2025-10-16.
- Kristin Linderoth, ”Före New Public Management. Vårdförändringens styrning och organisering i Sverige 1970-1990”, presentation på *Arbetshistorikermötet*, Malmö universitet, 2025-11-12.
- Linderoth, Kristin, ”Den bortglömda protestvågen? Vårdförändringens vilda strejker i Sverige 1980–1990”, öppen föreläsning på *Arbetshistorikermötet*, Malmö universitet, 2025-11-13.
- Kristin Linderoth, ”’Man hamnade i en annan värld’. Berättelser om Kommunalstrejken 2003”, föreläsning för Seko Spårtrafik på Glokala folkhögskolan i Malmö, 2025-11-15. Kristin Linderoth, ”Socialistisk idéutveckling i Europa 1889–1980”, föreläsning på Byggnads utbildning Makthantverket, Rönneberga, 2025-12-04.

Internationellt samarbete

Vi har varit med i ett nordiskt arbetshistoriskt nätverk som arrangerade en arbetshistorisk konferens i Finland 2025. Inom ramen för nätverket har digitala seminarier hållits.

Marknadsföring

CfA:s hemsida har gjorts om och blivit såväl mer tillgänglig som uppdaterad. Facebooksidan är en viktig informationskanal. Effekten är svår att mäta, men nämnts kan att Facebooksidan har ett stort antal följare, något över 2000. Facebooksidan har blivit en viktig kanal för marknadsföring av möten och seminarier, men den är också en ingång till hemsidan.

Utställningsverksamhet

Skärmutställningen om den folkliga kampen för demokrati, som bygger på Kjell Östbergs bok *Folk i rörelse* och har producerats av Lars Hansson, har visats vid ett par tillfällen, bland annat på socialdemokratiska partidistriktets konferens i Helsingborg och vid den arbetshistoriska konferensen i Malmö.

På arkivets hemsida finns en länk till den digitala utställningen Öresundsvarvet 100 år (<https://varv100.se>) som är ett resultat av ett samarbete mellan Arbetarrörelsens arkiv i Landskrona, Centrum för Arbetshistoria och Varvshistoriska föreningen i Landskrona.

Vetenskapligt råd

Sedan 2009 har Lunds universitet utsett ett vetenskapligt råd som stöd för verksamheten. Rådet består av:

- Fil dr Pål Brunnström, MaU, Institutionen för urbana studier, Malmö universitet
- Fil dr Jesper Hamark, Institutionen för arbetsliv och välfärd, Högskolan i Borås (ny)
- Docent Jenny Jansson, Statsvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet (ny)
- Docent Tobias Karlsson, Ekonomisk-historiska institutionen, Lunds universitet
- Docent Silke Neunsinger, ARAB

- Fil dr Malin Nilsson, Ekonomisk-historiska institutionen, Lunds universitet
- Fil dr Emma Pihl Skoog, Institutionen för historia och samhällsvetenskap, Södertörns högskola (ny)
- Docent Johan Svanberg, Ekonomisk-historiska institutionen, Stockholms universitet

Slutord – Centrum för Arbetarhistoria

Verksamheten under år 2025 har som tidigare bedrivits i form av seminarier, forskningscirklar, konferenser, kurser, forskningsprojekt samt dokumentationsprojekt. Vi har under året fortsatt att samverka med arbetarhistoriker såväl nationellt som internationellt. Vi vill också särskilt framhålla de strategiska kontakter och samtal vi haft med arbetarrörelsen på olika nivåer samt med arkiv, museer och studieförbund.

Vi vill från styrelsen framföra ett hjärtligt tack till alla, både organisationer och enskilda personer som på olika sätt bidragit till utvecklingen av CfA. Tillsammans kan vi ytterligare stärka den arbetarhistoriska forskningen genom aktiva insatser i respektive medlemsorganisation.

Styrelsen i mars 2026

Medlemsorganisationer

Följande organisationer är anslutna till Centrum för Arbetarhistoria.

LO och fackliga förbund

LO

Byggnadsarbetareförbundet

Fastighetsanställdas Förbund

GS – Facket för Skogs-, Trä och Grafisk bransch

Handelsanställdas Förbund

Hotell och Restaurang

IF Metall

Kommunalarbetareförbundet

Livsmedelsarbetareförbundet

Musikerförbundet

Pappersindustriarbetareförbundet

SEKO

Transportarbetareförbundet

Fackliga avdelningar

Byggnads Skåne, Malmö

Fastighets avd 5, Region Syd, Eslöv

GS avd 1 Skåne/Blekinge

Handels avd 1, Malmö

Handels avd 6, Helsingborg

IF Metall Nordvästra Skåne, avd 49, Helsingborg

IF Metall Östra Skåne, avd 47, Kristianstad

Kommunal avd Skåne län, Lund

LO-distriktet i Skåne

Pappers avd 21, Nymölla

Transport avd 12, Malmö

Transport avd 14, Helsingborg

Politiska organisationer

Burlövs Arbetarekommun

Helsingborgs Arbetarekommun

Höganäs Arbetarekommun

Klippans Arbetarekommun

Landskrona Arbetarekommun

Malmö Arbetarekommun

SAP i Skåne

Socialdemokratiska Kvinnodistriktet i Skåne

Vänsterpartiet i Skåne

Vänsterpartiet i Helsingborg

Vänsterpartiet i Landskrona

Ängelholms Arbetarekommun

Folkbildningsorganisationer

ABF

ABF Skåne

ABF Kronoberg
ABF Malmö
ABF Nordvästskåne
ABF Skåne Nordost, Hässleholm
ABF Mittskåne, Lund
ABF Österlen
Glokala Folkhögskolan, Folkbildningsföreningen
Kvarnby Folkhögskola
Malmö Folkhögskola

Övriga organisationer

AKS Arbetarnas Kulturhistoriska Sällskap
ARAB Arbetarrörelsens Arkiv och Bibliotek
Arbetarrörelsens Arkiv i Landskrona
Arbetarrörelsens Arkiv i Skåne
Arbetshistoriska seminariet
Folkets Hus i Landskrona
Folkets Hus och parker, södra regionen
Folkets Hus i Staffanstorp
PRO-distriktet i Skåne
Skånes Arkivförbund
Statarmuseet i Skåne
Verdandi Landskrona
Verdandi Skåne

Därtill har föreningen ett antal stödmedlemmar. Genom stödmedlemskap ges enskilda en möjlighet att stödja föreningen.